

men ogsaa for sin Families vilde gjøre betydelige Fremskridt, dersom han kunde opnaa at faae sin Jord bedre dyrket, end han hidtil har været istand til, og at han ogsaa vilde blive stillet en hel Del friere, end han for Tiden er. Naar nu det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær) har ment, at Resultatet for mig vilde være en Høben Udvæmsord, saa siger jeg: dem kan jeg faae alligevel, det generer mig nu ikke mere, i Særdeleshed naar jeg føler, at jeg ikke har fortjent dem; men dog vil jeg sige, at jeg aldeles ikke er i Forlegenhed med, hvad jeg skal gjøre med disse 10,000 Rd., dersom det maatte behage Rigsdagen at bevilge dem, thi jeg har som sagt et Grundlag og et Redskab, hvorigjennem jeg kan besørge disse 10,000 Rd. anbragte paa en fornuftig og forstandig Maade, nemlig det samme Apparat, hvorigjennem jeg anbringer alle de andre Præmier, som Thinget nu Aar ud og Aar ind har bevilget til forskjellige Diemed i Landøkonomiens Tjeneste. Det skal aldeles ikke genere mig at blive af med dem, og det er min Overbevisning, at man, om man end ikke løser de store Spørgsmaal derved, dog er istand til at gjøre Nytte med en saadan Bevilling, som imidlertid ganske vist ikke maa være mindre end denne, thi da er jeg bange for, at det Hele bliver saa Lidt, at det ikke kan faae den Betydning, som det skal have. Thi, mine Herrer, hvad er Grunden til, at dette Spørgsmaal — trods dets filantropiske Karakter, til Trods for, at det ligger Enhver paa Hjerte at bidrage, hvad han kan, til at skaffe disse Mænd en bedre Stilling — dog er sygnet hen? Ja, det ligger dels i de Elementer, hvoraf de økonomiske Selskaber bestaa, og dels i Mangel paa fornødne Midler til at kunne udrette noget Rigtigt dermed. Jeg tvivler ikke paa, at der nu i mange Selskaber udsættes Præmier i Almindelighed i dette Diemed, men disse ere baade faa og smaa, og der maa derfor stilles temmelig store Fordringer, hvilket naturligvis vilde være noget anderledes, dersom Midlerne vare noget rigtigere dertil. Jeg tror ikke, at det er ret praktisk, at argumentere, som om Menneskene altid gjorde det, der i og for sig er det fordelagtigste for dem, uden ydre Til-

skyndelse, og jeg tror det navnlig ikke overfor den Klasse Medborgere, som der her er Spørgsmaal om. Der gives for saa Vælfælsmidler for dem, til at man overhovedet kan undvære Noget, og jeg anser dette for vel stillet til ikke blot hos dem at vække en Trang, men i det Hele at skabe Liv og Virksomhed, en Tanke, der som sagt ikke er ny, men som er hensyngnet hos Selskaberne, saa at disse uden Tvivl igjen ville tage sig af den og ikke blot beskæftige sig med at uddele Præmierne, men ogsaa gjøre de andre Skridt, som dertil ere nødvendige, skaffe Belysning og Veiledning til Opdyrkning af Husmandslokker, hvilket er ligesaa nødvendigt som Arbejde. Jeg maa maasse ved samme Leilighed omtale det Forslag, der er stillet under Nr. 7, og som ganske vist har en noget anden Karakter end det, der er stillet under Nr. 4, idet jeg ikke skjønner, at Forslaget under Nr. 4 i ringeste Maade er stridende mod de Principer, man vedkender sig overfor den omspurgte Bevægelse, navnlig Selvhjælpsprincippet, forsaavidt det kun vil give en ydre Styrke til, at Selvhjælpen bliver kraftigere og livligere, end den ellers vilde være, medens Forslaget under Nr. 7 ligesom gaar ud paa en Understøttelse til de enkelte Mænd, der maatte være i de Forhold, som der nævnes. Jeg tror, at navnlig dette Forslag har ikke saa ganske lidet Betydning overfor de jydskke Heder. Det er jo en almindelig bekendt Ting, at de jydskke Heders Opdyrkning gaar for sig enten derved, at den udføres fra et allerede tilstedeværende Agerbrug, hvilken Fremgangsmaade sikkert ikke har det største Omfang, eller derved, at en Arbejderfamilie nedsetter sig i Heden og da i Almindelighed paa de Steder, hvor der findes Hedemoser og Hedekjær, ikke blot fordi Vandet er en nødvendig Betingelse, men ogsaa fordi der vil være nogle af de første Betingelser for et Kreaturunderhold i det Grønsvær, som Vandet skaffer tilstede; men ligesaa vist er det, at for at komme ud af det maa Bedkommende ogsaa have Magt over Vandet, den Magt, som er nødvendig for at gjøre det uskadeligt og for at kunne bidrage til en yderligere Grøsvært paa disse Steder. Jeg kan altsaa ikke sige Andet, end at det forekommer mig, at det ikke